

BİZİM AİLEMİZ

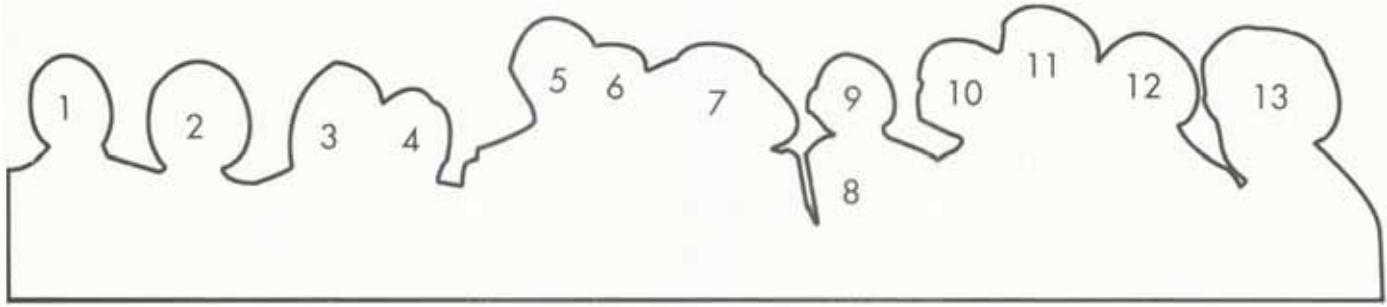
YIL: 2 SAYI: 6

ÜÇ AYLIK EĞİTİM-KÜLTÜR VE ARAŞTIRMA DERGİSİ

Aralık 1998

**CUMHURİYETİMİZİN 75. YILINDA
DEVLET BAKANI İŞILAY SAYGIN MESLEKLERİNDE İLK
KADINLARI ŞÜKRAN PLAKETİYLE ÖDÜLLENDİRDİ**

Kapak fotoğrafı:

Türk Hukukçu Kadınlar Derneğinin Kuruluşunun 30. yılında Cumhuriyetimizin 75. yıl kutlamaları çerçevesinde belirlediği mesleklerinde ilk kadınlar.

Soldan Sağa: 1-)Av. Şükran Ekoğlu (T.H.K.D. Genel Sekreteri), 2-)Lale Aytaman (İlk Kadın Vali), 3-)Av. Aytaç Karacan (T.H.K.D. Yönetim Üyesi), 4-)Nihal Gökçekin (İlk kadın Albayı), 5-)Işıl Saygın, 6-)Av. Aydeniz Alisbah Tuskan (T.H.K. Dernek Başkanı), 7-)Semiha Berksoy (İlk Kadın Opera Sanatçısı), 8-)Rafet Angın (İlk Kadın Öğretmen), 9-)Prof.Dr. Türkan Rado (İlk kadın Hukuk Prf.), 10-)Aysel Baykal (Aileden Sorumlu Eski Bakan), 11-)Prof.Dr. Aysel Çelikel (İlk kadın Dekan), 12-)Prof.Dr. Gülsün Sağlamer (İlk kadın rektörü), 13-)Prof.Dr. Neda Ermaner (İlahiyat Fak.İlk kadın Prof.)

**T.C
DEVLET BAKANLIĞI
AİLE ARAŞTIRMA KURUMU
BAŞKANLIĞI DERGİSİ
BİZİM AİLEMİZ**

Aralık 1998

Sahibi
Devlet Bakanlığı
Aile Araştırma Kurumu
Başkanlığı
adına
Osman Nuri FİLİZ

Yayın Koordinatörü
Bakanlık Basın Müşaviri
Sabri CANBEYLİ

S. Yazı İşleri Müdürü
Mehmet GÖÇEN

Yayın Kurulu
Didem DİLEK
Gülcan İLK

Yönetim Yeri
Bakanlık Basın Müşavirliği
Meşrutiyet Cad. No: 19 Kat: 8
Bakanlıklar /ANKARA
Tel:0.312.419 29 79 / 270 - 419 29 58
Fax: 0.312.418 49 17

Grafik-Tasarım
Bizim Repro Ltd. Şti.
0. 312. 231 26 72 - 83

Basım Yeri
TAKAV Tel: 385 58 63 - 64 ANKARA

İÇİNDEKİLER

Bakan'dan 4

4. Ulusal Kadın Çalışmaları Toplantısı ... 6

Çin Kadın Heyeti İşilay Saygın'ı Ziyaret Etti 8

Devlet Bakanı İşilay Saygın "Akdeniz Gerçeğinde Kadın" Konulu Uluslararası Toplantıya Katıldı 9

"1. Ulusal Evde Bakım Kongresi" İstanbul'da Yapıldı 10

Cumhuriyetin 75. Yılında Kadın Yazarlar. . . 12

Devlet Bakanı İşilay Saygın Amasya'da ... 14

Türk Hukukçu Kadınlar Demeği 30. Yılı Kutladı 15

21. Yüzyılda Kadın Konulu Toplantı Yapıldı 17

8 Bilim Kadınına Ödül Verildi 20

Dünya Çiftçi Kadınlar Günü 14 Ekim'de Kutlandı 21

İşilay Saygın Eğitim ve İş Merkezi 22

Ev İçi Üretimden Uluslararası Fuarlara ... 23

Uluslararası Kadınlar Birliğinin 1998 Yılı Toplantısı İstanbul'da Yapıldı 24

Avrupa Körler Birliği 3. Dönem 4. Toplantısı Ankara'da Yapıldı 27

**Devlet Bakanı Işıl Dayan
Mardin Kasakom Proje Merkezi Açılışını
Yaptı. ....**

29

**Cumhuriyet Döneminde Kız Teknik
Öğretimi Tartışıldı. ....**

30

**Gönüllü Kadın Kuruluşları Ödül Töreni
Gerçekleştirildi. ....**

31

**Devlet Bakanı Işıl Dayan Saygın'a Taçsav'dan
Ödül. ....**

32

Uyuşturucu İle Mücadele Çalışmaları . . .

34

Uyuşturucuya Karşı Devlet-Aile El Ele. . .

36

**Uyuşturucu Konulu Ödüller Sahiplerini
Buldu. ....**

37

**Tapu-Kadastro ve Harita Sektörü
Sempozyumu İzmir'de Yapıldı. ....**

39

**Mera Kanunu ve Uygulamaları Adlı Toplantı
Yapıldı. ....**

43

**Konya Tapu ve Kadastro Bölge Müdürlüğü
Yeni Hizmet Binası Açıldı. ....**

45

**İzmir-Menderes İlçesinde Tapu Sicil ve
Kadastro Müdürlüğü'nün Hizmet Binasının
Temeli Atıldı. ....**

46

**İzmir-Seferihisar'da Kadastro Müdürlüğüne
Kavuştu. ....**

47

**Kütahya-Kızılcaören'de Tapu Dağıtım
Töreni Yapıldı. ....**

48

**Rize-Fındıklı'da Kadastro Müdürlüğü
Hizmet Binası Açıldı. ....**

49

**Türkiye'de İlk Defa Bir Kamu Kurumu
Kalite Belgesi Verildi. ....**

50

**Şanlıurfa Tapu ve Kadastro Bölge
Müdürlüğü Yeni Hizmet Binası Açıldı. . .**

52

Bakan'dan

Ülkemizde maalesef büyük bir tehlike ile karşı karşıyayız. Gerek uyuşturucu gerekse tiner ve bali kullananların sayısında her geçen gün artış olduğu gözlenmektedir.

Anayasamızın 58. Maddesinde "Devlet gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır" hükmü yer almaktadır.

Anayasanın bu hükmü doğrultusunda Emniyet güçlerimiz uyuşturucu satıcıları ile mücadele ederken, Sağlık Bakanlığı da uyuşturucu bağımlılarını tedavi görevini yerine getirmektedir.

Diğer taraftan Aile Araştırma Kurumu Başkanlığı aileleri uyuşturucunun zararları hakkında bilgilendirmek, bilinçlendirmek ve bireyleri uyuşturucuya bulaşmadan önlemek görevini üstlenmiş bulunmaktadır.

Bu çalışmalarını yürütürken sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerle sıkı bir işbirliği sürdürmekteyiz. Bu işbirliği kapsamında konunun önemini belirterek aileleri bilgilendirmek, bilinçlendirmek için konferans, panel, sinevizyon gösterileri gibi etkinlikleri gerçekleştirmekteyiz.

Bu çerçevede Millî Güvenlik Kurulunun 26.4.1996 tarih ve 393 sayılı kararıyla Uyuşturucu Kullanımıyla Mücadele Takip ve Yönlendirme Üst Kurulu ve Alt Kurulu oluşturulmuştur. Bakanlar Kurulu'nun 25.7.1997 tarih ve 97/9700 sayılı kararı ile Üst Kurul Başkanlığı Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı olarak tarafıma, Alt Kurul Başkanlığı ise Bakanlığımıza bağlı Aile Araştırma Kurumu Başkanına verilmiştir.

Bakanlık olarak bu konuda yürüttüğümüz faaliyetler arasında; 1- Madde Kötüye Kullanımı ve Bağımlılığı ile Mücadele Kanun Tasarı Taslağı, 2- Uyuşturucu Madde Kullanımı ile Mücadele Takip Yönlendirme İçin Ulusal Politika ve Stratejiler Belgesi, 3- Eğiticilerin Eğitim Projesi

yeralmaktadır.

Bu faaliyetler kapsamında uyuşturucu madde kullanımına karşı eğitici filmler, klipler yaptırılarak radyo ve televizyonlarda yayınlanmasına başlanmıştır; kitap, dergi, afiş, broşür gibi basılı eserler de dağıtılması için 80 il Valiliklerine gönderilmiştir.

Büyük şehirlerde uyuşturucu kullanımının artışı üzerine İstanbul'da Vali, Emniyet Müdürü ve altı ilçenin Belediye

Başkanı ile toplantı gerçekleştirilmiştir. Toplantıda yerel yönetimlerin kendi bölgelerinde ailelerin uyuşturucu madde kullanımıyla mücadele konusunda bilgilendirilip, bilinçlendirilmelerine yönelik toplantılar düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Bu karar doğrultusunda İstanbul Bahçelievler ve Bakırköy Belediye Başkanları tarafından gerçekleştirilen "Uyuşturucuya Karşı Devlet Aile Elele" konulu bir dizi panel aileler tarafından büyük ilgi görmüştür. Eminönü Belediye Başkanlığı'nca düzenlenen uyuşturucu konulu resim, şiir,

kompozisyon yarışmasına katılan 1500 öğrenci arasında dereceye giren öğrenciler Eminönü Belediye Başkanlığı ve Devlet Bakanlığınca ödüllendirilmiştir.

Ayrıca, yaptığımız girişimler sonucunda RTÜK, **Radio ve Televizyon Üst Kurulu Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik**'de bir değişikliğe gitmiştir. Radyo Televizyon Üst Kurulu; anılan yönetmeliğin 5. ve 6. Maddelerindeki değişiklikle **özel yayın kuruluşlarına çocukların ve gençlerin sigara, alkol, kumar, uyuşturucu ve diğer kötü alışkanlıklara karşı korunmaları amacıyla, haftalık yayın sürelerinin %5'inden az olmamak ve 09⁰⁰ ile 21⁰⁰ saatleri arasında yayınlanmak ko-**

şuluyla, caydırıcı özellikte yayın yapma zorunluluğu getirilmiştir. Yönetmelik değişikliği 27.05.1998 tarih ve 23354 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu çerçevede TRT ile yapılan protokol sonucu eğitici ve uyarıcı spot filmler hazırlanmıştır.

Uyuşturucu madde kullanımıyla ilgili mücadele çalışmalarını yurtdışında da sürdürülmüş, Almanya'da yaşayan vatandaşlarımızın ve Veliler Derneğinin ısrarlı daveti üzerine bu ülkeye gidilerek uyuşturucu ile ilgili bir dizi toplantı yapılmış, vatandaşlarımız bilgilendirilmiştir.

Bakanlık olarak ülkemiz kadınlarının statüsünü yükseltmek ve onların kalkınmaya katkı ve katılımlarını artırmak için de çalışmalarımızı yoğun bir şekilde sürdürmekteyiz.

Bu çalışmalarımız kapsamında geçtiğimiz aylarda çeşitli ulusal ve uluslararası düzeydeki toplantılara katıldık. İzmir'de gerçekleştirilen 4. Ulusal Kadın Çalışmaları Toplantısı, İstanbul'da gerçekleştirilen 1. Ulusal Evde Bakım Kongresi ve Dünya Çiftçi Kadınlar Günü Kutlama etkinliği bunlardan bazılarıdır. Diğer taraftan Bulgaristan'da düzenlenen 21. Yüzyında Kadın; Sürdürülebilir Kalkınmanın Sınırlarının Aşılması konulu konferans ve İtalya'da yapılan Akdeniz Gerçeğinde Kadın konulu uluslararası toplantılara Türkiye'yi temsilen katıldım.

Cumhuriyetimizin 75. Yılı kutlama etkinlikleri kapsamında çeşitli kuruluşların tören ve organizasyonlarına katıldım. İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ile Kadın Araştırmaları Derneği tarafından düzenlenen "Aydınlanmanın Kadınları" konulu törende, bu alanda temsilen seçilen 8 Bilim Kadınına ödülleri verildi.

Yine, Türk Hukukçu Kadınlar Derneği'nin 30. Kuruluş Yıldönümünde, mesleklerinde ilk kadınlarımıza törenle ödülleri verildi.

Bakanlığımıza bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğünün düzenlediği Cumhuriyetimizin 75. Yılı kutlama çerçevesindeki programlar faaliyetlerimizin büyük bir kısmını oluşturmuştur. Cumhuriyet Döneminde Kadın Yazını ve Kadın Yazarlar konulu Kitap Fuarı ve Panel Ankaralıların büyük ilgisini görmüştür.

Kadınlarımızın karşılaştıkları sosyal ve ekonomik sorunların çözümünde ilgili gönüllü kuruluşları desteklemek ve aynı zamanda işbirliğini geliştirmek de çalışmalarımızın bir parçasıdır. Örneğin Avrupa Körler Federasyonunun ülkemizde düzenlediği Görmeyen ve Az Gören Kadın Komisyonu toplantısına maddi destek sağlanmış ve toplantıya katılarak özürü kadınlara sorunlarının çözümüne yönelik olarak yürüteceğimiz çalışmaların temeli oluşturulmuştur.

Bakırköy Belediyesi ile işbirliğinde kadın sağlığı konusunda bir konferans düzenlenmiş, kadınlarımızın üreme sağlığı ve AIDS gibi bulaşıcı hastalıklar konusunda aydınlatılması için Bakanlığımızla işbirliği içinde çalışan Gönüllü Kuruluş Temsilcileri ve Marmara Üniversitesi Temsilcisi bu konferansa konuşmacı olarak katılmıştır.

Kadınlarımızın ekonomiye katkılarına ve bu alandaki eğitimlerinin önemini 75. Yılda vurgulamak amacıyla 2 Aralık'ta Ankara'da düzenlediğimiz panel yine bir sivil toplum örgütü işbirliği ile gerçekleştirildi. Kız Teknik Öğretimin Kadın Eğitimindeki Rolü konulu panel sırasında çeşitli sanatsal ürünler sergilenmiş ve bir de fotoğraf sergisi yer almıştır.

Kadınlarımıza her alanda götürdüğümüz hizmet ve çalışmalarımızın hedefine ulaşmasında gönüllü kuruluşlar ile yürütülen işbirliğinin bilincinde olarak bu kuruluşların Cumhuriyet Döneminde Kadın Hareketi içindeki yerini konu alan bir paneli 3 Aralık'ta Ankara'da gerçekleştirdik. Panel programı içerisinde ayrıca başarılı çalışmalar ile yurt dışında ülkemizi şerefle temsil eden 3 kadınıma birer ödül verilmiştir.

151 yıllık geçmişe sahip Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü ile yılda 15 milyon vatandaşa hizmet vermekteyiz. Bazı bölgelerde iş yoğunluğunu hafifletmek ve hizmetin kalitesini arttırmak amacıyla halen 15 olan Tapu ve Kadastro Müdürlüğü sayısının 21'e çıkartılması ve 10 adet de yeni Kadastro Müdürlüğü kurulması Bakanlar Kurulunca kararlaştırılmıştır. Vatantaşa verilen tapu hizmetleriyle yalnızca 1998 yılının ikinci yarısında hazineye 35 trilyon lira gelir sağlanmıştır.

Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü dünyada ilk kez imza atmaya sürdürmektedir. Dünyada ve Türkiyede ilk olan Tapumatik uygulamasından sonra kadastro hizmetlerinde konum belirleme çalışmalarının uydulardan yararlanılarak (GPS sistemi) gerçekleştirilmesine başlanmıştır. Verdiğimiz hizmetler nedeniyle Türk Standartlar Enstitüsü tarafından Bornova 2. Bölge Tapu Sicil Müdürlüğüne TS-İSO-9002 kalite güvence sistem belgesi ödülü verilmiştir. İlk kez bir kamu kurumunun layık görüldüğü bir ödülle TKGM bir ilk'e daha imza atmıştır.

Kıscacası Devlet Bakanlığı olarak gerek kadının statüsünün yükseltilmesi, gerekse toplumun temeli olan ailenin huzur ve refahının artırılması, koymaya yüz tutan geleneklerimize sahip çıkılarak örf ve adetlerimiz ile toplumsal değerlerimizin nesilden nesile aktarılması, çocuklarımızın kötü alışkanlıklardan korunması ile vatandaşlarımıza en seri ve kaliteli biçimde tapu ve kadastro hizmetlerinin sunulması amacıyla çalışmalarımızı ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının yanısıra sivil toplum örgütleriyle elele sürdürmekteyiz.

4. ULUSAL KADIN ÇALIŞMALARI İZMİR'DE GERÇEKLEŞTİ

4. ULUSAL KADIN ÇALIŞMALARI TOPLANTISI

Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi ve Ege Kadın Araştırmaları Derneği tarafından düzenlenen 4. Ulusal Kadın Çalışmaları toplantısı 7-9 Eylül 1998 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilmiştir. Toplantıya, Kıbrıs'ın resmi ve sivil çeşitli kuruluşlarından 15 kişi olmak üzere, üniversite kadın merkezleri, gönüllü kadın kuruluşları ve kadın platformlarının temsilcilerinden 200 kişinin katılımı sağlanmıştır. Toplantının açılış törenine, Devlet Bakanı Işıl Saygın, İzmir Valisi ve Ege Üniversitesi Rektörü katılmışlardır.

Açılış konuşmasını yapan Merkez Müdürü Prof. Dr. Sekin, Atatürk'ün Cumhuriyet'in ilanından sonra gerçekleştirdiği bir dizi devrim arasında ülkemiz kadınlarına, çağdaş Avrupa ülkelerindeki kadınların bile sahip olmadığı pek çok hakları veren yasaların bir çırpıda çıkarıldığını belirtmiş ve belki de Türk kadınlarının bu hakları mücadele sonucunda elde etmedikleri için tam değerini anlamadıkları ve şu anda uğraş verilen bilinçlendirme çalışmalarının çok daha önceden başlatılmış olmasının gerektiğini vurgulamıştır.

Devlet Bakanı Işıl Saygın toplantıda yaptığı konuşmasında, kadın hareketinin elde ettiği kazanımlardan biri olan Kadın Araştırma Merkezlerinin kurulmasının kadın çalışmalarının kurumsallaşması açısından önemini vurgulayarak bugün 72 üniversitemizden 13'ünde Kadın Çalışmaları Merkezi bulunmasını gurur verici bir geliş-

me olarak tanımlamıştır. Bu kurumsallaşma sürecinde, Devlet Bakanlığı bünyesinde Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün merkezler ve gönüllü kadın kuruluşları ile birlikte yürüttüğü eğitim programları ve kadınlara gelir sağlayıcı faaliyetleri hayata geçirilmesinde önemli bir çabanın destekçisi olduğunu belirten Işıl Saygın, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığının Türkiye'de kadın sorunlarının çözümüne yönelik faaliyetlerini anlatmış ve bu tür toplantıların sorunların işbirliği içerisinde çözümü açısından önemini vurgulayarak konuşmasını tamamlamıştır.

Açılış konuşmalarının ardından başlayan panele dört akademisyen katılmıştır. Katılımcılardan Prof. Dr. Feride Acar, kadın haklarından insan haklarına geçişi ve Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesini ve sözleşmenin uygulanmasını izleyen çalışmalarını anlatmıştır. Prof. Dr. Ayşe Güneş Ayata ise Cumhuriyetin 75. Yılında kadın haklarının gelişimini 1923-1938, 1938-1980 ve 1980 sonrası olmak üzere üç dönemde ele alarak özetlemiştir. Prof. Dr. Ayşe Akın, en temel insan hakkı olan kadının sağlık hakkının kullanımı açısından Türkiye'de kadının Sağlık göstergelerini açıklarken, Prof. Dr. Çiğdem Kağıtçıbaşı da, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı tarafından 1990'dan bu yana yayınlanan İnsani Gelişim Raporu'ndaki Türkiye'ye ilişkin açıklamaları aktarmıştır.

Panelden sonra başlayan ve bir buçuk

4. ULUSAL KADIN ÇALIŞMALARI İZMİR'DE GERÇEKLEŞTİ

gün süren atölye çalışmalarında Eğitim, Hukuk, Siyaset, Kültür, Sağlık ve Yöntem olmak üzere altı çalışma grubu oluşturulmuştur. Çalışma gruplarında katılımcıların görüş ve önerileri doğrultusunda sonuç bildirimleri hazırlanmıştır. Sonuç bildirimlerinde, kadınların siyasete katılmalarının önündeki engellerden birinin de eğitim olduğu belirtilmiş ve siyasetin her düzeyinde kadın kotasının en az %30 olması ve kadınların siyasete teşvik edilmeleri için bir imza kampanyası başlatılarak 5 Aralık'ta TBMM'ye sunulması önerisinde bulunulmuştur. Çalışma yaşamında eşit fırsatlar grubu ve medya izleme grupları kurulması ve şiddete maruz kalan kadınlar için telefon danışma hattının oluşturulması da diğer öneriler arasındadır. Önerilerde araştırmaların her aşamasında kullanılan dilin cinsiyetçi olmamasına özen gösterilmesi de vurgulanmıştır.

Toplantının sonunda kapanış konuşması yapan Doç. Dr. Yıldız Ecevit, kadın çalışmalarının 1970'lerden itibaren dünyadaki gelişimine değinerek, 1990'lı yılların, kadınlar arasındaki hiyerarşinin ve farklı kadınlık deneyimlerinin tartışıldığı bir dönem olduğunu belirtmiştir. Ecevit, ayrıca kadının ezilmişliğini ve cinsiyetler arası hiyerarşiyi daha az dile getirdiği için, kadın çalışmaları yerine toplumsal cinsiyet çalışmalarının ortaya çıktığını vurgulamıştır.

Toplantı süresince üniversite kadın merkezlerinin katıldığı bir eşgüdüm toplantısı yapılmış ve kadın merkezlerinin kendi aralarındaki ilişkiler kadar Devlet Bakanlığı ile ilişkileri de konuşularak kadın çalışanların aralarındaki iletişim ağının önemi vurgulanmıştır.

KADIN

Yeryüzü kurulduğundan beri
Bir güç vardır.
Evinde iş, ocağında aş
Ninni söyler beşik başında
Toprağında taşında
Akar gönüllerde çağıl, çağıl.

Tüm dünyada aynı ses
Yayılr nefes, nefes
İlimde, fende, san'atta
Erkeğe eş.

İlimde Kadın
Bilimde Kadın
Şiirde Kadın
Yasada Kadın
Masada Kadın
Dün ve bugün
Saygıyla anılacak Anıtlarda adın.

BİZ KADINLAR

Gökyüzünde bir kutup yıldızı
Yeryüzünde hayat veren su
Bir ağacın kökü
Yeşeren, yetiştiren bir toprak
Dalda bir yaprak
Sılda hasret giden bir mektup
Çölde bir vaha
Peteğe bal
Arıya çiçek
Evde ocak
Sevgi dolu bir kucak
En büyük haz
Gönülleri dolduran sıcaklık
Bir buhurdan bir alev
Medeniyet yolunda koskoca bir dev.

Türkan AKSU
Türk Anneler Derneği
Genel Başkanı

ÇİN KADIN HEYETİ İŞILAY SAYGIN'I ZİYARET ETTİ

ÇİN HALK CUMHURİYETİNDEN GELEN KADINLAR, KADIN VE AİLEDEN SORUMLU DEVLET BAKANI İŞILAY SAYGIN'I ZİYARET ETTİ.

Türk-Çin Kadınları Dostluk ve Kültür Derneğinin davetlisi olarak 7-13 Eylül 1998 tarihleri arasında ülkemize gelen Çin Halk Yabancı Ülkelerle Dostluk Derneği Başkan Yardımcısı Li Xiaoling Başkanlığındaki 11 kişilik Çin heyeti Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı İşılay SAYGIN'ı ziyaret etmiştir. Türk ve Çin kültürlerini birlikte tanıtmak ve güçlendirmek için çalışan ilk kuruluş olması sebebi ile söz konusu Dernek, Çin Halk Cumhuriyeti nezdinde çok seçkin bir konuma sahip bulunmaktadır.

Li Xiaoling aynı zamanda Türk-Çin ilişkilerini başlatan ve 1984 yılında Türkiye'yi ziyaret eden Devlet Bakanının kızı olup, Çin Halk Cumhuriyeti Kadın Federasyonu'nun da Genel Başkanlığını yürütmektedir. Kendi konularında başarılı olmuş, kariyer sahibi gönüllü ve kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan heyetin Bakan Saygın'ı ziyaretinde iki ülke kadınlarının deneyimleri paylaşılarak, bilgi alış verişinde bulunulmuştur.

AKDENİZ GERÇEĞİNDE KADIN KONULU TOPLANTI

DEVLET BAKANI İŞILAY SAYGIN "AKDENİZ GERÇEĞİNDE KADIN" KONULU ULUSLARARASI TOPLANTIYA KATILDI

Devlet Bakanı Işıl Saygın kısa adı FIDAPA olan İtalyan İş, Meslek ve Sanatçı Kadınlar Federasyonu tarafından İtalya'nın Pisa (Massa-Carrara) şehrinde 12-13 Eylül 1998 tarihlerinde düzenlenen "Akdeniz Gerçeğinde Kadın: Politika, Ekonomi, Gelenekler" konulu uluslararası toplantıya Türkiye'yi temsil eden katıldı.

Akdeniz ülkeleri arasında deneyim ve bilgi alışverişi yapmak, Akdeniz grupları oluşturmayı amaçlayan FIDAPA tarafından 25'ncisi düzenlenen toplantıya Türkiye'nin yanısıra diğer Akdeniz ülkelerinin temsilcileri de katıldı. Toplantının açılış konuşmasını yapan Federasyon başkanı Giulia Collucci akdeniz bölgesinde farklı dinlere, ırklara dil ve kültürlere mensup insanların barış içinde yaşayabileceklerini belirterek akdeniz kadınının bu süreçteki önemini anlattı.

Federasyon başkan yardımcısı Nicla Spinella Capua, FIDAPA'nın amacının aralarında din, dil, ırk farkı gözetmeksizin tüm akdeniz kadınlarının problemlerini çözmeye yardım etmek ve onlara yeni ufuklar açmak olduğunu belirtti.

Devlet Bakanı Işıl Saygın toplantıda yaptığı konuşmada Atatürk'ün liderliğinde başlayan kadınla ilgili reformların günümüzde geliştirilmeye başladığını belirterek, "Ülke olarak hedefimiz okur-yazar kadın oranını yüzde yüze çıkartmak, anne ve bebek ölümlerini de yüzde elli oranında azaltmaktır" dedi.

Türk Medeni Kanunu, Türk Ceza Kanunu ve diğer kanunlarda Bakanlık olarak kadın-erkek eşitliğini sağlamaya yönelik olarak yapılan değişiklikleri açıklayan Saygın konuşmasında hızlı bir sosyo-kültürel ve ekonomik değişimin yakalandığı günümüzde kadının rolünün önemini vurguladı.

Toplantıya Devlet Bakanı Işıl Saygın'la birlikte katılan Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji Bölüm Başkanı Prof. Dr. Tülin İçli kadının ekonomik yaşama aktif katılımını etkileyen sosyal faktörlerden söz ederek kadınlarla ilgili problemlerin çözümünde işbirliğinin ne denli önemli olduğunu ifade etti.

İtalya'yı temsilen toplantıda yer alan Silvia Costa da akdeniz ülkelerinde aynı problemlere sahip kadınlar arasında alışverişinin önemine değindi. Faslı temsilci Sabah Chaibi Bennouna kendilerinin de Atatürk gibi bir şahsiyete sahip olmamalarının büyük bir şansızlık olduğunu belirterek "Eğer bizim de Atatürk'ümüz olsaydı bugün durumumuz daha farklı olurdu." dedi.

Işıl Saygın bu hizmetin ihtiyaç gruplarına kişileri sosyal çevrelerinden ayırmadan verilmesinin önemli olduğunu ve bütün bunların göz önüne alınarak evde bakım sisteminin kurumsallaştırılmasının ve geniş bir organizasyon kurulmasının gerekliliğini vurgulayarak, bakıma muhtaç kimse ve ailelerine daha çok destek olunması, ailelerin eğitilmesi ve sosyal güvencelerinin artırılmasının gerektiğini belirtti.

1. ULUSAL EVDE BAKIM KONGRESİ

“1. ULUSAL EVDE BAKIM KONGRESİ”

İSTANBUL'DA YAPILDI

Marmara Üniversitesi Hemşirelik Yüksek Okulu ve Tıp Fakültesi tarafından “Cumhuriyetin 75. Yılında Toplumumuzun Sağlığı İçin Elele” kampanyası kapsamında organize edilen “1. Ulusal Evde Bakım Kongresi” 24-26 Eylül tarihleri arasında İstanbul'da yapıldı. Türkiye’de ilk defa gerçekleştirilen kongrenin açılış konuşmasını yapan Devlet Bakanı Işıl Saygın bilim ve teknoloji de elde edilen gelişmeler sonucu beklenen yaşam süresinin uzamasına paralel olarak yaşlı nüfusun arttığını ve kronik hastalıkların görülme sıklığında artış kaydedildiğini söyledi.

Bakan Saygın kronik hastalıklı, yaşlı, fiziksel ve zihinsel engelli bireylerin ve ailelerinin yaşadıkları bakım sorunlarına dikkat çektiği konuşmasında Türk ailesinin genelleksel ve insancıl yapısı nedeniyle hastasına, özürsüne, yaşlısına kendisinin bakmak istediğini, ancak günümüzde kadının çalışma yaşamına girmesi nedeniyle bu ve ailelerinin daha fazla sorun yaşadığını vurguladı.

Işıl SAYGIN ailede kadının yükünü önemli ölçüde artıran bu hizmetlerin sosyal kurumlar tarafından yürütülmesinin hem ihtiyacın daha sağlıklı bir şekilde giderilmesi hem de kadının aile içindeki yükünün hafifletilmesinde önemli bir yer tuttuğunu ifade etti.

Ülkemizde resmi, özel ya da gönüllü kuruluşlar eliyle verilen bu hizmetlere olan talebin yoğun olması ve sayısal yetersizlikler nedeniyle ihtiyaca cevap verilememesine bağlı olarak toplum, devlet ve bakıma muhtaç kişiler ile ailelerin maddi ve manevi büyük zorluklarla karşıya kaldıklarını, hatta bu durumun zaman zaman kadını çalışma yaşamından alıkoyan önemli bir neden olduğunu da konuşmada dile getiren Devlet Bakanı Saygın; kurum bakımının yetersiz kaldığı bu koşullarda, 0-6 yaş grubu çocukların, her yaş grubundaki zihinsel ve bedensel özürsülerin bakımı ve eğitimi ile, yaşlıların bakımı ve ailelerine yardımcı olunması konusunda alternatif bir hizmet modeli olan “Evde Bakım Hizmeti” modelinin bu Kongrede ayrıntılı olarak ele alınmasından çok memnun olduğunu ifade etti.

Işıl Saygın bu modelde hizmetin ihtiyaç gruplarına kişileri sosyal çerçevesinde ayırmadan verilmesinin önemli olduğunu ve bütün bunların göz önüne alınarak evde bakım sisteminin kurumsallaştırılmasının ve geniş bir organizasyon kurulmasının gerekliliğini vurgulayarak, bakıma muhtaç kimse ve ailelerine daha çok destek olunması, ailelerin eğitilmesi ve sosyal güvencelerinin artırılmasının gerektiğini belirtti.

1. ULUSAL EVDE BAKIM KONGRESİ

KONGREDEN, KAPSAMLI BİR ÖNERİ PAKETİ

I. Ulusal Evde Bakım Kongresi'nde, ülkemizde yaşlıların, fiziksel ya da zihinsel engelli, akut ve kronik hastalıklı bireylerin evde bakımları için sistemlerin oluşturulması, ihtiyaçlarının karşılanması, profesyonel sağlık ekibi üyelerinin danışmanlığında evdeki olanaklarının düzenlenmesi ve bu hizmetlerin finansal yönünün açıklığa kavuturulması amaçlandı.

Bu amaç doğrultusunda kongre kapsamında birçok sektör ve disiplini ilgilendiren panel, konferans, workshop ve sözel-poster bildiri sunumları gerçekleştirilmiştir. Bu etkinlikler sonucunda kongrede genel olarak evde bakıma ilişkin kavram birliğine ulaşıldı, ülkemizde mevcut ve potansiyel sağlık problemi olan birey ve ailelerin evde bakım hizmetlerine gereksinim duydukları konusunda fikir birliğine varıldı. Kongrede evde bakım kavramı; koruyucu, tedavi ve rehabilite edici sağlık hizmetlerinden bendensel, ruhsal ve sosyal yönden gereksinimli olan birey ve ailelerine, bakımın sürekliliğinin etkili bir biçimde sağlanması amacını güden ve oluşturulacak standartlar çerçevesinde multidisipliner profesyonel hizmet organizasyonu ile verilmesi gereken hizmetleri kapsayan bakım şekli olarak tanımlandı. Ayrıca kongrenin bir sonuç bildirgesi anlamını taşıyan aşağıdaki öneriler paketi geliştirildi.

* Sağlık Bakanlığı'na bağlı İl Sağlık Müdürlükleri'nin Sorumluluğunda kamusal sağlık kuruluşlarından olan sağlık ocakları, hastaneler ve rehabilitasyon merkezleri evde bakım hizmetlerini yürütmekle yükümlü olmalıdır.

* Sağlık Bakanlığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve Üniversite hastaneleri ile rehabilitasyon merkezleri bünyesinde taburculuk planlamasından ve ayrıca evde bakımdan sorumlu, diğer birimlerinden ayrı, ancak onlarla işbirliği halinde çalışan bağımsız multidisipliner birimler kurulmalıdır.

* Özel evde bakım kuruluşları günümüzde olduğu gibi yalnızca evde hemşirelik hizmetleri

yürüten kuruluşlar değil, sağlık ocakları ve hastaneler ile bağlantılı multidisipliner hizmetlerin sunulduğu ve il sağlık müdürlükleri ve sağlık meslek birlikleri tarafından denetlenen kuruluşlar olmasıdır.

* Evde bakım birimlerinde çalışacak tüm meslek üyelerinin mezuniyet öncesi eğitim programlarında evde bakım konusuna yer verilmeli, bunun yanı sıra mezuniyet sonrası hizmetiçi eğitim ve sertifika programları ile bu bilgiler pekiştirilmelidir.

* Sağlık meslek üyeleri dışındaki kişilere evde bakım eğitimi vererek evden bakım personeli yetiştirme amacını taşıyan örneğin Milli Eğitim Bakanlığı, Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Genel Müdürlüğü, Milli Eğitim Sağlık Eğitimi Vakfı ve çeşitli dernekler tarafından yürütülen sertifika programlarının, profesyonel evden bakım personeli yetiştiremeyeceği, ancak evden bakım profesyonellerine ve aile üyelerine alış-veriş, temizlik, haberleşme vb. işlerde yardım edecek kişileri yetiştirebileceği hususunda mutabakat sağlanmalıdır. Bu tür eğitim programlarının evde bakım sistemi geliştirilip yerleştirilmedikçe zararlı sonuçlara yol açabilecek erken/zamansız çalışmalar olması nedeniyle sıkı denetim altına alınmaları gerekmektedir.

* Evde bakım hizmetlerinin kamusal kaynaklardan finanse edilesi, başta SSK, Emekli Sandığı ve Bağ-Kur olmak üzere kamu sosyal güvenlik kuruluşlarının evde bakım hizmetlerini teminat altına alması sağlanmalıdır. Ayrıca özel sigorta şirketleri mevcut pazardaki müşterilerine evde bakım teminatı verebilmelidir.

* Evde bakım konusu ile ilgili kurum ve kuruluşları (Sağlık Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanlığı başta olmak üzere diğer ilgili Devlet Bakanları, Üniversiteler, gönüllü kuruluşlar vb) harekete geçirecek toplantıların gerçekleştirilerek evde bakımın kurumsallaşmasına yönelik adımların atılması gerekmektedir.

CUMHURİYETİN 75. YILINDA KADIN YAZARLAR

CUMHURİYETİN 75. YILINDA KADIN YAZINI VE KADIN YAZARLAR KİTAP FUARI ANKARA'DA AÇILDI

İnsanların duygu ve düşüncelerini ifade etme şekillerinin en gelişmiş eserlerdir. Son yıllarda kadın yazını dikkat çekici biçimde gelişmiştir. Kadınlar geçmişte suskun kaldıkları dönemin de acısını çıkarır şekilde birbirini ardısına yeni eserler ortaya çıkarmaktadırlar. Kadınlarımızın yetenekleri başarılarının tanıtılması ve kadın yazınının gelişmesine ve okuyucuların artmasına yönelik çabalara katkıda bulunmak amacıyla Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü 30 Eylül-3 Ekim 1998 tarihleri arasında "Cumhuriyetin 75. Yılında Kadın Yazını ve Kadın Yazarlar" konulu kitap fuarı düzenlemiştir. Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği salonunda düzenlenen fuarda 8 yayınevi yer alarak yayınlarını okuyucularıyla buluşturmuştur.

Fuarda yer alan ve İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezince hazırlanan 1934-1998 "Siyasette Kadınlar Fotoğraf Ser-

gisi" Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Işıl Saygın tarafından açılmış ve fuar süresince sergilenmiştir.

Serginin açılışından sonra Prof. Dr. Necla ARAT Başkanlığında "Cumhuriyet Dönemi Yazınında Kadın Kimliği" Konulu panel düzenlenmiştir. Geniş bir izleyici kitlesinin takdir ve beğenisini toplayan panelin açılış konuşmasında Prof. Dr. Necla Arat, Cumhuriyet döneminde güçlü, kendi ayakları üzerinde durabilen ve çağdaş bir ülkenin yaratılmasına katkıda bulunan katılımcı bir "kadın kimliği"nin varlığını vurgulamıştır.

Panelin katılımcılarından Füsun AKATLI, Cumhuriyet Dönemi Yazınında Kadın Kimliğini tarihsel perspektif içinde değerlendi-

CUMHURİYETİN 75. YILINDA KADIN YAZARLAR

rerek Osmanlının son döneminden günümüze kadar gerçekleşen kadın yazını konusundaki yorumlarını aktarırken Prof. Dr. Emel DOĞRAMACI ise tarihsel perspektif içerisinde seçtiği iki yazarımızın eserleri üzerinde değerlendirme yaparak yazarların kadın kimliği konusundaki görüşlerini sunmuştur. Prof. Dr. DOĞRAMACI, ayrıca, Halide Edip ADIVAR ve Adalet AĞAOĞLU'nu yazar kimlikleriyle değerlendirip, belirli eserlerindeki kadın tiplerine ait özelliklerini vurgulamıştır.

Farklı alanlardan gelen katılımcıların Cumhuriyet Dönemi kadın kimliğini yorumladığı panelde, Yaşar SEYMAN, işçi kadınlar açısından kadın kimliğini değerlendirerek sendikada kadın olmak ve kadın yazar olmak hakkındaki düşüncelerini aktarmıştır. Gülsün BİLGEHAN, Cumhuriyetin kuruluş

aşamasında çok önemli bir görev üstlenmiş olan Mevhibe İNÖNÜ'nün yaşamını, duygularını geçirdiği değişim ve dönüşümü aktararak bu çerçevede Cumhuriyet Kadını kimliğini yansıtan bir örnek sunmuştur.

Ankaralıların büyük ilgi gösterdiği fuar kapsamında imza günleri düzenlenerek, okuyucularla yazarlar buluşturulmuştur. Paneye katılan yazarlar 30 Eylül'de kitaplarını imzalamışlar, diğer yazarlar ise kalan üç günde okuyucularla buluşmuştur. 1 Ekim tarihinde Feyza HEPCİLİNGİRLER, Nazlı ERAY, Leyla NAVARO, 2 Ekim tarihinde Filiz TOSYALI, Ayla KUTLU, Işıl ÖZGENTÜRK; 3 Ekim tarihinde ise Nilgün ÇELEBİ, Günay TALASLI, Jülide GÜLİZAR, Yaşar SEYMAN, Sevgi ÖZEL ve Gülten DAYIOĞLU imza günlerinde yer almıştır.

DEVLET BAKANI IŞILAY SAYGIN AMASYA'DA

DEVLET BAKANI IŞILAY SAYGIN AMASYA'DA OKUMA YAZMA KURSUNU BİTİREN KADINLARA SERTİFİKALARINI VERDİ

Devlet Bakanı Işıl Saygın, Amasya Valisi Hüseyin POROY tarafından düzenlenen okuma yazma kursunu bitiren 14 kadına törenle sertifikalarını verdi.

2 Ekim 1998 tarihinde düzenlenen sertifika töreninin açılış konuşmasında Bakan SAYGIN "Ailenin temeli olan kadın, aynı zamanda çocuklarının ilk eğitimcileridirler, sağlıklı kuşakların yetiştirilmesi için kadınlarımızın okuma-yazma bilmeleri gerekmektedir" dedi.

Işıl Saygın konuşmasında Kadın ve Aile Sorumlu Devlet Bakanlığı olarak 1995 yılında Pekin'de gerçekleştirilen 4. dünya kadın konferansında 2000 yılına kadar ülkemizde okuma yazma bilmeyen kadının kalmayacağı yönünde bulunulan taahhüdün gerçekleştirilebilmesi için yoğun çaba sarf edilmekte olduğunu belirterek yürütülen çalışmalarını anlattı.

Konferansda ülke olarak belirttiğimiz taahhüdün gerçekleştirilmesi amacıyla Milli Eğitim Bakanlığı ile yapılan işbirliği protokolü çerçevesinde Devlet Bakanlığı 80 İl Valiliğine Genelge gönderilmiştir. Bu Genelge doğrultusunda yapılan ça-

lışmalara büyük şehirlerimizde gönüllü kuruluşların desteği de sağlanmıştır. Bugüne kadar açılan okuma-yazma kurslarında da ülke genelinde 300.000 kadın serfitika almaya hak kazanmıştır.

Yaptığı konuşmada Bakan SAYGIN, "Önemli çabalarımız sonucu geçtiğimiz yıldan itibaren uygulamaya konulan 8 yıllık kesintisiz ve zorunlu eğitimin de kızlarımızın okullaşma oranını artırmada çok faydalı olacağına inanıyorum." dedi. 8 yıl eğitim gören kız çocuklarının bir üst öğrenime geçmesinin çok daha kolay olacağını da sözlerine ekleyerek tüm anne-babaları kız çocuklarını okula göndermeye davet etti. Kız çocuğu geleceğin annesidir. O ne kadar kültürlü olursa toplum o kadar kültürlü, eğitilmiş olur demiştir.

TÜRK HUKUKÇU KADINLAR DERNEĞİ

KURULUŞUNUN 30.YILINI KUTLADI

1968 yılında kurulan Türk Hukukçu Kadınlar Derneği 10 Ekim 1998 tarihinde gerçekleştirdiği organizasyon kapsamında 30 uncu yılını kutladı.

Dernek, mesleğinde ilk olan 8 kadına kuruluşlarının 30 uncu yılı kutlamaları çerçevesinde şükran plaketi sundu.

Program, Dernek Başkanı Av. Aydeniz ALİSBAN TUSKAN'ın açış konuşması ile başladı. Konuşmasına "Cumhuriyetin 75. yılında ve derneğimizin 30 uncu kuruluş yıldönümünde hepimizin bayramı kutlu olsun" diyerek başlayan TUSKAN Türkiye'de eğitim, sağlık ve adalet politikalarının milli savunma politikaları gibi siyaset üstü yapılması gerektiğine değinerek aynı anlayışın kadın-erkek eşitliğinde de geçerliliğini korumasını istedi.

Aydeniz TUSKAN konuşmasını tamamladık-

tan sonra konuşmasını yapmak üzere Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Işılray SAYGIN'ı kürsüye davet etti ve kendisine kadınlara yönelik çalışmalarından dolayı bir şükran plaketi sundu.

Devlet Bakanı Işılray SAYGIN yaptığı konuşmada Atatürk'ün "Bugünün gereklerinden biri kadınlarımızın her hususta yükselmesini temin etmektir" sözlerini bir kez daha hatırlattı.

Işılray SAYGIN toplantıda bütün kadınlara seslenmekten büyük mutluluk duyduğunu belirterek Cumhuriyetin 75. yılının demokrasiyi derinleştirme yılı olması gerektiğini söyledi. Bakan SAYGIN kadınların Cumhuriyetin kurulmasında erkekler kadar önemli rol aldıklarına işaret ederek şöyle dedi:

"Ülkemizde güçlü, başarılı, yenilikçi kadınlarımızın sayısı azımsanamaz. Cumhuriyetin ilk aydın meslek kadınları olan öğretmen, hukuk-

çu, bilim kadınları, sanatçıları, askerleri, valileri bugün toplumda erkeklerle eşit olarak yerlerini almışlar ve Cumhuriyet ilkelere ödün vermemişlerdir. Cumhuriyet tarihi mesleklerinde ilk olan kadınların mücadelelerine sahne olmuştur. Örneğin hukuk fakültesine giren ilk kız öğrenci olan Süreyya AĞAOĞLU bu eğitimi yapabilmek için bizzat rektöre çıkmak, ısrarcı olmak ve kendisi gibi hukuk

TÜRK HUKUKÇU KADINLAR DERNEĞİ

okumak isteyen üç kız bulmak durumunda kalmıştır. Bu durum kadının toplumsal hayatta yer almasının sadece bir yönünü göstermektedir. Kadınlar çeşitli nedenlerle hala toplumda hak ettiği yere kavuşamamış ve eğitim fırsatlarından erkekler kadar yararlanamamıştır.

Bakan SAYGIN Türkiye'nin bu günlere kolay gelmediğini ifade ederek sözlerini şöyle sürdürdü.

"Ülkemizde 1924 yılında çıkarılan Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile kadınlara erkeklerle eşit eğitim fırsatları sağlanması ve temel eğitimin zorunlu hale gelmesine rağmen Birleşmiş Milletlerin hazırladığı "Dünya Çocuklarının Durumu 1998" başlıklı raporuna göre, günümüzde halen kadınlarımızın yüzde 28'i okuma-yazma bilmemektedir.

Bununla birlikte ülkemiz 1995 yılında gerçekleştirilen 4. Dünya Kadın Konferansında 2000 yılına kadar okur-yazarlığının %100'e çıkarılması konusunda taahhütte bulunmuştur. Bu doğrultuda Milli Eğitim Bakanlığı ile Bakanlığının ortaklaşa başlattığı "Genç Kız ve Kadınların Eğitimini Geliştirme Projesi" Temmuz 1997 tarihinden itibaren tüm Türkiye'de yürütülmektedir. Proje kapsamında Eylül sonu itibariyle 300.000 kadın okur-yazar hale getirilmiştir. Görüldüğü gibi yasalarla sağlanan eşitliğe rağmen uygulamadaki sorunları gidermek için kadınlarımızın mücadelesi halen devam etmektedir.

Büyük Önder Atatürk'e göre Cumhuriyetten önce de milletimiz yenileşmeye teşebbüs etmiştir. Fakat gerçek yararlar görülmemiştir. Bunun nedeni ise "esasından, temelinden başlanmamış olmasıdır." Çünkü bir toplum, bir millet kadın ve erkek denilen iki cins insandan meydana gelir.

Amacımız Cumhuriyetin 75. yılında daha önceki yıllarda olduğu gibi Atatürk'ün büyük bir öngörüyle güçlükler içerisinde gerçekleştirdiği toplumu esasından, temelinden değiştiren inkılaplarının anlaşılmasını sağlamak; kadın ve

erkeği toplumda eşit konuma getirme ülküsünü gerçekleştirmektir. Bunun için mesleklerinde ilk olan kadınların verdikleri onurlu mücadele bugün kadınlarımız tarafından siyasal yaşama katılım, eşit eğitim ve istihdam imkanları, karar mekanizmalarına katılım gibi değişik alanlarda sürdürülmektedir.

Bakan SAYGIN konuşmasında Atatürk'ün Cumhuriyetin ilanından 9 ay önce kadın hukukunda inkılabı ihtiyaç duyulduğunu açıklayan şu anlamlı sözlerine de yer vermiştir.

"Yaşamak demek faaliyet demektir. Bir toplumun bir organı faaliyette bulunurken diğer organı işlemez ise o toplum felç olmuştur... Bizim toplumumuz için ilim ve teknik gerekli ise bunları aynı derecede hem erkek hem de kadınlarımızın edinmeleri lazımdır. Malumdur ki, her safhada olduğu gibi sosyal hayatta dahi iş bölümü vardır. Bugünün gereklerinden biri kadınlarımızın her hususta yükselmelerini temindir."

Işıl Saygın aydın kadınlarımızı Cumhuriyetin 75. yılında özverili olmaya kadının geleceği için çalışmaya davet ederek, Bakan olarak her türlü desteği vermeye hazır olduğunu ifade etmiştir. Kadın ve Aileden Sorumlu Bakan olarak kadınlara hizmet etmekten onur duyduğu belirten SAYGIN tüm kadınlardan yaptığı çalışmalar için destek isteyerek konuşmasını tamamladı.

Devlet Bakanı SAYGIN'ın konuşmasını takiben yapılan dia gösterisinden sonra mesleğinde ilk olan kadınlardan Refet ANGIN (Öğretmen), Nihal GÖKÇEAKIN (Albay), Semiha BERKSOY (Opera Sanaçısı), Prof. Dr. Neda ARMANER (Din Psikolojisi alanında ilahiyat profesörü), Prof. Dr. Türkan RADO (Hukukçu), Prof. Dr. Aysel ÇELİKEL (Hukuk Fakültesi Dekanı), Prof. Dr. Gülsüm SAĞLAMER (Rektör) ve Lale AYTAMAN'a (Vali), Kadın ve Aileden Sorumlu Devlet Bakanı Sayın Işıl Saygın tarafından sunulan şükran plaketi ile program tamamlandı.

21. YÜZYILDA KADIN KONULU TOPLANTI YAPILDI

DEVLET BAKANI İŞILAY SAYGIN "21 YÜZYILDA KADIN" KONULU ULUSLARARASI TOPLANTIDA TÜRKİYE'Yİ TEMSİL ETTİ

Devlet Bakanı Işıl Saygın, Bulgaristan Devlet Başkanının eşi Antonino Stoyanov öncülüğünde 11-12 Ekim 1998 tarihlerinde Sofya'da gerçekleştirilen "21. Yüzyılda Kadın: Sürdürülebilir Kalkınmanın Sınırlarının Aşılması" konulu konferansta Türkiye'yi temsil etti. Konferansa Bulgaristan, Arnavutluk, Makedonya, Romanya, Slovenya ve Yunanistan'ın Başbakan eşlerini yanı sıra ülkelerin üst düzey yetkilileri medya ve sivil toplum örgütü temsilcileri katıldı.

Açılış konuşması Bulgaristan Devlet Başkanı Peter Stoyanov tarafından yapılan konferansın ilk oturumunda Amerika Birleşik Devletleri Başkanının eşi Hillary Clinton söz aldı.

Devlet Bakanı Işıl Saygın konferansın sivil toplum çalışma grubunda yaptığı konuşmada kadınların 21. yüzyıla eşit haklarla girebilmeleri için çalışmaların devam ettiğini, siyasal yaşama daha fazla kadının katılmasını desteklemek amacıyla kampanya başlatıldığını söyledi. Bakan Saygın konuşmasına şöyle devam etti.

"Son dönemlerde 3. Sektör olarak adlandırılan sivil toplum örgütlerinin politika ve siyaset felsefesi alanlarında üzerinde en çok durulan kavramlardan biri haline geldiği he-

pimizin bildiği bir gerçektir. Bir sivil toplum oluşumu olarak kadın hareketi de kadınların siyasi ve sosyal eşitlik öncelikli olmak üzere her alanda karşılaştıkları sorunların çözüme kavuşturulması konusunda gösterdiği performans ile ülkemizde demokrasinin gelişmesine küçümsenmeyecek katkılar sağlamıştır.

1995 yılında Pekin'de yapılan 4. Dünya Kadın Konferansında ülkemiz bazı taahhütlerde bulunmuştur. Bakanlık olarak bu ta-

ahhütlerin süratle yerine getirilebilmesi amacıyla eğitim, sağlık, istihdam ve hukuk alanlarında 4 komisyon oluşturulmuştur. Bu komisyonlar çalışmalarına devam etmektedirler. Kadınlarımızın statü-

lerini yükseltmek ve karar mekanizmalarına daha çok sayıda kadının girmesini sağlamak amacıyla çalışmalarımız yoğun bir şekilde sürdürülmektedir. Yarının dünyasının bugüne oranla daha fazla kadınların dünyası olacağı, çalışma yaşamı ve toplumsal yaşamdaki ağırlıklarının hızla artacağı inkar edilemez. Ekonomik kalkınmanın sağlıklı ve süratli gerçekleşmesi hususunda kadınlara önemli roller yüklenmektedir.

Işıl Saygın konuşmasında Kosova'da devam etmekte olan dramatik savaştan bah-

21. YÜZYILDA KADIN KONULU TOPLANTI YAPILDI

sederek, en büyük mağduriyete uğrayan ve en çok acı çekenlerin yine kadınlar ve çocuklar olduğunu vurgulayarak bütün dünyayı kadınlara destek olmaya çağırdı.

Başbakan Mesut Yılmaz'ın eşi Berna Yılmaz konferansta yaptığı konuşmada; Cumhuriyetin Kurulmasıyla birlikte Türk kadınının yaşam, siyaset, fikir, sanat, edebiyat gibi konularda ülkesi ve dünyayla özellikle de kendisiyle ilgili yeni ve modern bir bakış açısı kazandığını ifade etmiştir. Yılmaz'ın Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün 1930'lu yıllarda pek çok ülkeden önce Türk kadınına siyasal ve sosyal haklarını vererek modern yaşamın temellerini attığını anlattığı konuşması konferansa katılanlar tarafından ayakta alkışlanmıştır.

Konferans'da çevreyle ilgili çalışma grubuna katılan Çevre Bakanı Sayın İmren Aykut da, 21. yüzyılda kadın: Sürdürülebilir Kalkınma Yolunda Sınırların Kaldırılması, Kadın ve Çevre konularında bir tebliğ sunmuştur. Aykut sözlerine, dünyada bir küreselleşme süreci yaşandığını ve 21. yüzyılın kadınlara çok önemli misyonlar yüklemiş olduğunu ifade ederek başlamıştır. Aykut, gelişmişliğin statüsü ile yakından ilgili olduğunu belirtmiştir. Her alanda olduğu gibi çevre bilincinin kuşaktan kuşağa aktarılmasında ve topluma yerleştirilmesinde yine en büyük görevin kadınlara düştüğünü belirtmiştir. Çevre konusunun sınır tanımadığını bunun için ülkelerin ortak hareket etmeleri gerektiğini belirterek, Karadeniz örneğine dikkat çekmiş ve çevre sorununun bölge ülkeleri ortak sorunu olduğunu belirterek bu konuda işbirliği çağrısında bulunmuştur.

SONUÇ BİLDİRGESİ

Konferans sonucunda çıkmış olan sonuç bildirgesinin öncelikli önerileri şunlardır.

■ Uluslararası işbirliği yoluyla, hükümetler, iş

dünyası ve sivil toplum demokratik yapının güçlenmesine katkıda bulunabilirler.

■ Güneydoğu Avrupa ülkeleri arasındaki farklı kültürel, etnik ve tarihi özellikler temel alınarak, bölgenin demokratik yapıya entegrasyonu sağlanmalıdır.

■ Yalnızca demokratik toplumun oluşturulması ve ekonomik kalkınmanın sağlanması anlamında değil aynı zamanda gerçek bir barış ve güvenlik ortamının yerleştirilmesi anlamında da Güneydoğu Avrupa bölgesinde çeşitli sorunlar yaşanmaktadır.

■ Yaşadığımız sorunların çözümü bölgedeki toplumların tüm kesimlerinin kayda değer çabalarıyla mümkün olacaktır.

Güneydoğu Avrupa ülkelerinin içinde bulunduğu sorunların çözümü için gerçekleştirilecek ekonomik, sosyal ve çevre politikalarının yürütülmesinden kadınlara büyük görevler düştüğü inancındayız.

Son zamanlarda, bölgemizde siyasal hırsların ve güç çatışmalarının kurbanı haline gelmiş olan barış, güvenlik ve refah düzeyi sorunlarına çözüm bulmak ve Kosova'da tırmanmakta olan anlamsız tansiyonun önlenmesine yönelik gerekli tedbirlerin alınmasını talep ediyoruz.

176 katılımcının fikir birliğine vardığı konular, konu başlıkları altında şu şekildi yer almaktadır.

Demokratik Yapının Güçlendirilmesi

21. YÜZYILDA KADIN KONULU TOPLANTI YAPILDI

Kadınların siyasal yaşama üst düzeyde katılımının gerçekleştirilmesi;

Demokratik yapının güçlendirilmesi için bölge ülkelerindeki sivil toplum örgütleri arasında toplantılar düzenlemek;

Uluslararası Güvenlik ve Bölgesel Boyutu

Güneydoğu Avrupa kadınları için dış politika grubu oluşturmak ve gerek ulusal gerekse yerel düzeyde bilgi ağının geliştirilmesi;

Anlaşmazlıklara barışçı bir çözüm stratejisi getirebilmek amacıyla bölge ülkeleri arasında genç insanlara yönelik bir değişim programı yürütmek;

Bölgesel barış unsurunun, ekonomik kalkınma ve çevrenin korunması kapsamında ve hatta sürdürülebilir kalkınma kapsamında içinde değerlendirilmesi;

Ekonomik Kalkınma

Gelir getirici destek projeleri;

Kadın girişimciler arasında aracılık

Kadın ekonomistler ağının kurulması

Sivil Toplum

Gençlerin eğitimi konusunda bölgesel ve ikili işbirliklerinin sağlanması;

Kadın haklarının insan hakları programında değerlendirilmesi;

Savaş kurbanlarının desteklenmesi;

Suç ve Yozlaşma

Avrupa ve okyanusaşırı ortaklıklar kapsamında bölgesel bilgi ağı ve işbirliği sağlanarak bilgi ve tecrübe alışverişinin mümkün kılınması;

Yozlaşmanın tüm kademe ve şekillerini belirlemek amacıyla değerlendirme çalışmaları gerçekleştirmek;

Yozlaşmayla mücadele amacıyla sivil toplum tarafından mekanizmalar geliştirmek;

Bağımsız Medya

Kadınların bakış açılarının ve çalışmalarının medyada yoğun olarak yer almasını sağlamak;

Bağımsız medyanın baskı altında tutulmasını önlemek amacıyla toplumca gerekli protestoların gerçekleştirilmesi;

Çevre

Karadeniz bölgesi ve çevresinin sorunlarıyla ilgili toplantılar düzenlemek;

Uluslararası Çevre Sözleşmesi'nin imzalanması ve onaylanması amacıyla toplumsal desteğin sağlanması;

Çevre eğitimi konusunda, tecrübe, bilgi ve beceri alışverişinin sağlanması;

Avrupa Birliği çevre direktiflerinin uygulanması;

Sosyal Güvenlik Ağı ve Kamu Sağlığı

Sosyal güvelik ve kamu sağlığı alanlarında faaliyet gösteren sivil toplum örgütleri arasında bölgesel işbirliği merkezi oluşturmak;

Bölgede benzer sorunlar yaşayan ülkeler arasında işbirliği ve yasal politikaların, sorunların çözümüne yönelik olarak biçimlendirilmesi;

Elektronik iletişim ağının kurulması;

Kültür ve Eğitim

Eğitim sistemlerinin küresel çevreye uyumunun sağlanması;

Gerek çocuklara gerekse yetişkinlere yönelik eğitim ağının bölge çapında geliştirilmesi;

Verilecek eğitimin, ekonominin ihtiyaçlarıyla bağdaşmasının sağlanması;

Eğitim sistemine azınlıkların dahil edilmesi;

Güneydağu Avrupa girişimi adı altında bir bölgesel program geliştirerek başta kadınlar olmak üzere bölge ülkelerin yetkilileri arasında işbirliği ve karşılıklı seyahatler gerçekleştirebilmek için hibe sisteminin oluşturulması. Söz konusu program, ABD ve Avrupa ülkeleri hükümetleri, Avrupa Birliği, Birleşmiş Milletler, Avrupa Konseyi, diğer çok taraflı kuruluşlar ve özel vakıflar tarafından finanse edilmelidir.

Faliyetlerin izlenmesi ve değerlendirilmesi son derece büyük önem arz etmektedir. Tüm girişimlerin ve eylem planlarının, Avrupa ve okyanusaşırı işbirlikler kapsamında uygulanması gerekmektedir.

8 BİLİM KADININA ÖDÜL VERİLDİ

DEVLET BAKANI IŞILAY SAYGIN 8 BİLİM KADININA "AYDINLANMANIN KADINLARI"

ÖDÜLLERİNİ VERDİ

Devlet Bakanı Işıl Saygın İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi ile Kadın Araştırmaları Derneğinin Cumhuriyetimizin 75. Yılı kutlama faaliyetleri çerçevesinde 8 bilim kadınına "Aydınlanmanın Kadınları" ödülleri verdi.

İstanbul Atatürk Kültür Merkezinde 15 Ekim 1998 tarihinde gerçekleştirilen ödül töreni İstiklal Marşının okunmasıyla başladı. Toplantının açış konuşmasını yapan İstanbul Üniversitesi Rektör Yardımcısı Prof. Dr. Nur SERTER sahte demokrasi sloganları ile totaliter bir devletin özlemine çekenlere ve hukuku hiçe sayarak insan haklarından söz edenlere en iyi cevabın Türk kadınının sergilediği dayanışma ile verilebileceğini söyledi.

İstanbul Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü Prof. Dr. Necla ARAT da Türkiye'de kadınların çağ dışı eğilimlere karşı gelişen toplumsal direnişin başını çektiklerini ifade etti.

Devlet Bakanı Işıl Saygın toplantıda yaptığı konuşmada sözlerine "Burada Aydınlanmanın Kadınlarından sadece simgesel bir gruba ödül verebildik. Onların nezinde Aydınlanmanın Tüm Kadınlarını saygıyla selamlıyorum" diyerek başladı. SAYGIN, ödül alan 8 Bilim Kadınına Atatürk Cumhuriyetinin kadınlarımıza verdiği önem ve değerini hem sembollerini hem de tanıkları olduğunu belirterek şöyle konuştu:

"Hepimizin bildiği gibi Atatürk bir toplumun, kadının katkısı ve katılımı olmadan çağdaş uygarlık düzeyini yakalayamayacağını çok iyi bildiği için, kız çocukların ve kadınların eğitimine özel bir özen göstermiş, bütün dünyanın hayranlıkla izlediği kadın hakları devrimini gerçekleştirmiştir.

Bugün üniversitelerimizin bütün bilim dallarında Avrupa üniversitelerinden daha çok sayıda kadın öğretim üyesine sahip olmakla gurur duyuyorsak, uluslararası toplantılarda bilim, sanat, siyaset alanında kadınlarımız ülkemizin çağdaş ve yetkin temsilcileri olarak yer alabiliyorlarsa bunu Atatürk'ün öğretim birliği, laiklik, eşitlik ve demokrasi konusundaki duyarlılığına borçluyuz.

O "Cumhuriyet Faziletir" diyordu. Öyle sanıyorum ki bugün kadınlarımız Cumhuriyet'i ve fazileti gerçekten temsil ediyorlar.

Cumhuriyet'in milyonlarca Aydınlık Kadını burada selamlıyor, gelecekte de Atatürk'ün yolundan ayrılmayacaklarına, Cumhuriyet'in ve demokrasinin teminatı olmayı sürdüreceklerine duyduğum güveni tekrar ifade ediyorum."

Bakan SAYGIN daha sonra ödüle layık görülen Bilim Kadınlarından felsefe bilimcisi Prof. Dr. Bedia AKARSU, tıp doktoru Prof. Dr. Ayhan ÇAVDAR, iktisat bilimci Prof. Dr. Gülten KAZGAN, sosyolog Prof. Dr. Mübaccel KIRAY, siyaset bilimci Prof. Dr. Suna KİLİ, tıp doktoru Prof. Dr. Olcay NEYZİ, hukukçu Prof. Dr. Nihal ULUOCAK ile hukuk ve siyaset bilimcisi Prof. Dr. Nermin ABADAN UNAT'a ödülleri verdi.

8 Bilim Kadınına İstanbul Valisi Erol ÇAKIR "Aydınlanmanın Kadınları" adlı kitabı armağan ederken Prof. Dr. Necla ARAT da birer mor menekşe verdi.

Ödül töreninden sonra İstanbul Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Nefesli Sazlar Orkestrası konuklara bir dinleti sundu.

Daha sonra etkinlik çerçevesinde "Kemalizm 2000'li Yıllara Işık Tutuyor" paneli gerçekleştirildi. Gazeteci yazar İlhan SELÇUK'un oturum başkanı olduğu panelde ilk konuşmayı yapan Ahmet Taner KİŞLALI Kemalizm'in geçmişin bekliliği değil geleceğin kılavuzluğu olduğunu söyledi. Panelistlerden Yekta Güngör ÖZDEN de Aydınlanmadan yana olan herkesin tek potada birleşmesi gerektiğini belirtti.

14 EKİM ÇİFTÇİ KADINLAR GÜNÜ

DÜNYA ÇİFTÇİ KADINLAR GÜNÜ 14 EKİM'DE KUTLANDI

Ülkemiz kalkınmasında çok önemli yeri olan tarım sektöründe çalışan kadınlarımız için düzenlenen ve 1996 yılından beri kutlanan Dünya Çiftçi Kadınlar Günü, kırsal kesim kadınının sorunlarına dikkat çekmesi açısından önemli bir gündür. Bu nedenle 14 Ekim 1998 tarihinde Tarım ve Köyşleri Bakanlığının Türk Kooperatifçilik Kurumuyla ortaklaşa düzenlediği tören TOBB Toplantı Salonunda gerçekleştirilmiştir. Tarım ve Köyşleri Bakanlığı başta olmak üzere üst düzey yöneticiler ile üniversite öğretim üyelerinin de bulunduğu geniş katılımlı toplantının açılışını Kadın ve Aileden sorumlu Devlet Bakanı Sayın Işıl Saygın yapmıştır.

Sayın Bakan konuşmasında, kırsal kesimde iktisaden faal olan kadın nüfusunun % 84.1'nin ücretsiz aile işçisi olarak çalıştığını, bu nedenle istatistiklere yansımayan, dolayısıyla kalkınma programlarında da göz ardı edilen kadınların, kalkınmanın olanaklarından dolayı olarak yararlanacaklarının var sayılması ile gelişmenin getirdiği teknoloji, kredi, mükiyet hakkı, eğitim, ücretli işçilik gibi avantajlar öncelikle erkeğe sunulduğundan, gelişmenin kadının statüsünde olumlu yönde bir değişikliğe neden olmadığını belirtmiştir.

Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının ortaklaşa yürüttüğü "Kadının Kalkınmaya Katılımını Güçlendirme Ulusal Programı" projesinden üniversitemiz bünyesinde kurulmuş olan kadın sorunları araştırma ve uygulama merkezlerinin projelerinin desteklendiğini, bu kapsamda Çukurova Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi-

nin Adana'nın kırsal kesiminde yaşayan kadınların tarımsal etkinlikte bulunabilmelerini sağlamak üzere gerçekleştirdiği "Kadın ve Seracılık Eğitim Programı" ile Ege Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezinin "Kanatlı Kümes Hayvanları Yetiştiriciliği" projesine destek verdiğini anlatan Sayın Işıl Saygın ayrıca; Umurlu ilçesinde Aydıneller Kooperatifi tarafından yürütülen evinde gelir getirici üretimde bulunan kadınları kolektif bir üretim sürecine dahil etmeyi amaçlayan projesi ile Van ve Şanlıurfa illerinin göç alan mahallerindeki kadınların istihdamına yönelik olarak hazırlanan iki projeye de destek verildiğini belirtmiştir.

Bakan Saygın'ın konuşmasında özellikle vurgulanan bir husus da kırsal kesim kadınları için götürülen hizmetlerin daha etkin, nitelikli ve işbirliği içinde yürütülebilmesi amacıyla ilgili kamu kuruluşlarında "kadın birimleri" kurulması gereğinin ortaya çıkmasıyla, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün temel politikaları arasında bu ihtiyaca yer verildiği ve 55. Hükümet programında bu konu üzerinde önemle durulduğudur.

Bu doğrultuda kırsal kesim kadınının tümüne ulaşabilmek açısından yeterli bilgi birikimine ve teşkilat yapısına sahip olması nedeniyle Tarım ve Köyşleri Bakanlığı bünyesinde Kırsal Kalkınmada Kadın Daire Başkanlığı'nın kurulmasının, Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü'nün kamu kuruluşlarında kadın birimleri kurulması amacıyla başlattığı çalışmaların ilk örneğini teşkil ettiğini belirten Sayın Saygın eğitimin çeşitlendirilip yaygınlaştırılması ve niteliğinin artırılması yönünde çalışmalar yaptığını belirterek konuşmasını tamamlamıştır.

“IŞILAY SAYGIN EĞİTİM VE İŞ MERKEZLERİ”

VAN VE HAKKARİ'DE AÇILAN KİLİM, ŞANLIURFA'DA AÇILAN HALI DOKUMA ATÖLYELERİNDE 10 BİN KADINA İSTİHDAM İMKÂNI SAĞLANDI..

Devlet Bakanı Işıl Saygın tarafından, Devlet Bakanlığı'na bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programınca ortaklaşa yürütülen “Kadının Kalkınmaya Katılımını Güçlendirme Ulusal Programı Projesi “ kapsamında 1997 ve 1998 yıllarında Van, Şanlıurfa ve Hakkari'de açılan halı-kilim dokuma atölyelerinde bugüne kadar 10 bin kadına istihdam olanağı sağlandı.

Devlet Bakanı Işıl Saygın tarafından Van'ın Bostaniçi Yalım Erez Mahallesi ile Şanlıurfa'da açılan atölyelerde, bu illerde yaşayan kadınlarımızın yanısıra Hakkari'nin Çukurca ve Uzundere ilçelerinden göç eden kadınların da el emekleri değerlendirilerek istihdam olanağı yaratılmaktadır.

Sözkonusu illerin valiliklerince “Işıl Saygın Eğitim ve İşMerkezi” adı verilen atölyelerde kadınlara halı-kilimdokumacılığının yanısıra ana çocuk sağlığıve ekekonmisi konularında bilgi vebeceri kazandırılmakta, ayrıca okuma-yazma eğitimi verilmektedir. Atölyelerde eğitimitamamlayan kadınlar ya kendi dokuma tezgahlarını kurarak, ya da başka dokuma tezgahlarında çalışarak iş imkanına kavuşmaktadırlar.

Bu arada Van Valiliği kadınlar tarafından üretilen kilimlerin tanıtılmasına yönelik bir de katalog çalışması gerçekleştirdi. Hazırlanan katalogda 17.YY'dan itibaren kadınların ürettiğikilim motifleri ve örneklerine yer verildi.

URFA BUGÜN IŞIL IŞIL

Işıl Işılbugün Urfa'da gözler
Lebaleb sevinçlegülüyor gözler
Mutluluk kalpleri sarıyor bir bir
Çünkü aramızda Aziz Misafir,
Aileden Sorumlu bir Bakanım var.
Kadını kadınca tutup kaldıran
Heryerde, herzaman O'nu savunan
Durduran şiddeti, kadına karşı
Ve bir ufuklara verdiren, “Arş.”

Anne şefkatiylebizleri saran
Halhatırımızı daima soran
Sayın Bakanımız, Siz Hoşgeldiniz.
İlimize onur,şeref verdiniz.
Kızlarımız size inan,minnettar.
30 Kasım 1998

Mahmut ÖZTÜRK
ŞANLIURFA

EV İÇİ ÜRETİMDEN ULUSLARARASI FUARLARA

Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü bünyesinde 28 Eylül 1994 tarihinden itibaren faaliyet gösteren Bilgi Başvuru Bankası (3B) tarafından kadınlarımızı üretkenliğe teşvik etmek, kültür zenginliğimizde önemli yeri olan el ürünlerini gelire dönüştürerek ülke ekonomisinde hak ettikleri yeri almalarını sağlamak üzere kadınların ürettikleri el ürünlerinin tanıtılması ve değerlendirilmesi amacıyla ilk etapta bu ürünleri satışa sunabilecekleri pazar mekanları sağlanmıştır. Böylece kadınlarımız aile ekonomisine katkıları yanısıra girişimcilğe ilk adımı atmaları yönünde de deneyim kazanmışlardır.

Kadınlarımızın el emeklerini değerlendirme ve satışa sunmalarını sağlamak amacıyla her ayın ilk ve üçüncü haftası üçer gün olmak üzere Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığına ait Zafer Çarşısında açılan "Kadın El Emeği Ürünleri Pazarı"ndan bugüne kadar 1670 kadın yararlanmıştır.

El Emeğini Değerlendirme Pazarlarında deneyim kazanan ve özgüvene kavuşan kadınlarımız edindikleri bu deneyimleri kullanarak kendi işlerini kurmakta ve toplumsal kalkınma içinde yerlerini almaktadırlar.

Bilgi Başvuru Bankası (3B)'ye üye olarak pazara katılan kadınlarımız, Genel Müdürlüğümüzün yaptığı girişimlerle, ürettikleri el ürünlerinin tanıtılması ve değerlendirilmesi amacıyla ulusal ve uluslararası fuarlara da katılmaktadırlar.

- "Kadın El Emeği Ürünleri Pazarı"na katılan kadınlarımızın seçilen el ürünleri 26 Ağustos - 10 Eylül 1998 tarihleri arasında düzenlenen "İzmir Uluslararası Fuarı"nda sergilenmiştir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından Genel Müdürlüğümüze tahsis edilen standda satışa sunulan ürünler süresince büyük ilgi görmüş ve büyük çoğunluğu satılmıştır.

- Portekiz'in Lizbon kentinde düzenlenen Expo 98 Uluslararası Fuarı'na katılan Başbakanlık Denizcilik Müsteşarlığının koordinatörlüğünde 3B'li kadınlarımıza el ürünlerinin sergilenmesi ve satış imkanı sağlanmıştır. Fuarda Türkiye'ye özgü esintileri ve mistik havası ile en fazla ziyaret edilen ülkemize ait alanda kadınlarımızın el emeği ürünleri çok dikkat çekmiş ve kültürel değerlerimizin tanıtımında büyük rol oynamıştır.

- Genel Müdürlüğümüzün girişimi ile 17-25 Ekim 1998 tarihleri arasında FORUM Fuarcılık A.Ş. tarafından düzenlenen 4. Uluslararası El Sanatları Fuarında temin edilen standda 3B'li kadınlarımızın ürünleri sergilenmiş ve önemli gelir sağlanmıştır.

Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Turizm Bakanlığı ile yaptığımız işbirliği çerçevesinde kadınlarımızın ürünlerinin gerek yurt içi gerekse yurt dışı fuarlarda sergilenmesi çabalarımız sürdürülmektedir.

ULUSLARARASI KADINLAR BİRLİĞİNİN

1998 YILI TOPLANTISI İSTANBUL'DA YAPILDI

1962 yılında Nobel Ödülü sahibi Cristina WURMHART'ın kurduğu ve 1995 yılından beri başkanlığını Ümran BARADAN'ın yaptığı Uluslararası Kadınlar Dayanışma Birliği'nin bu yılki toplantısı 24 Ekim 1998 tarihinde 482 üyenin katılımıyla İstanbul'da yapılmıştır. Toplantıda çeşitli ülkelerde çalışan kadınların doğum izinleri tartışılmıştır. Makedonya Milletvekili Emine PRISTONIA, Türk Kadınlar Birliği İzmir Başkanı Şermin AKMAN, tanınmış yazar Pınar KÜR ve Birleşmiş Milletler Kadın Konseyi Başkanı Mrs. Thelma HENRY bu toplantıya katılmışlardır.

Çağdaş Türk Kadınının tanıtılması amacıyla ülkemizde gerçekleştirilen toplantıya çok sayıda ülke temsilcisi katılmış ve Kadın ve Aileden sorumlu Devlet Bakanı Işıl SAYGIN toplantıda bir konuşma yapmıştır.

SAYGIN konuşmasında; son yıllarda dünyada ve ülkemizde toplum kalkınmasında sivil toplum örgütlerinin katkılarının in-

kar edilemez ölçüde önem kazandığını belirtmiş, Uluslararası Kadınlar Birliğinin bugün en önemli uluslararası kuruluşlar arasında yer aldığını, bu köklü Birliğin Başkanlığını bir Türk Kadınının yapıyor olmasının bizleri ayrıca gururlandırdığını ifade etmiştir.

Konuşmasında kadınlar olarak herkesin ortak amacının kadının toplumsal yaşamın tüm alanlarına erkeklerle eşit bir şekilde katılımının sağlanması olduğunu vurgulayan Sayın Bakan, Birleşmiş Milletlerin göstergelerine göre ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmada kadın-erkek eşitliğinin dünya genelinde sağlanamadığını, en gelişmiş ülkelerde bile kadınların hala karar mekanizmalarında yer alamadığını, erkeklerle eşit istihdam olanaklarını ve ücreti yakalayamadıklarını, bunu yakalasalarda bile aile ve çocuk sorumluluğunu da taşımaları nedeniyle daha fazla emek harcama durumunda kaldıklarını dile getirmiştir.

Bakan SAYGIN, ülkemizin kadına verilen haklar konusunda bir çok dünya ülkesine göre öncü konumda yer aldığını ancak, yasaların hızlı toplumsal gelişmenin gerisinde kalması ve bu eşitlikçi yapının uygulamaya aktarılamaması gibi

ULUSLARARASI KADINLAR BİRLİĞİ

nedenlerle kadınların toplumda hak ettikleri konuma ulaşamadıklarını ve bazı temel göstergeler açısından halen erkeklerin gerisinde kalmaya devam ettiklerini vurgulamıştır.

Konuşmasında kadın istihdamına da değinen SAYGIN, 12 ve daha yukarı yaştaki kadınların ancak % 26.4'ünün işgücüne dahil olduğunu, kadınların işgücünde bu kadar az bir oranla yer almalarındaki en önemli faktörlerden birinin kadının çifte yükümlülüğü olduğunu, gerek ev içi sorumluluklar gerekse ailedeki çocuk ve yaşlı bakımının kadının görevi olarak kabul edilmesi nedeniyle kadının çalışma yaşamına katılmasındaki en önemli engelleri oluşturduğunu belirtmiştir.

Kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanlığı olarak kadınların çalışma yaşamına girişini artırmak, çifte yükümlüğünü azaltmak, karar mekanizmalarında yer alma konusundaki tereddütlerini gidermek üzere bir takım çalışmalar başlatmış bulunduğunu belirterek kadınların doğum izinlerini düzenleyen yasa tasarısı hazırladıklarını ifade etmiş ve 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu, 1475 Sayılı İş Kanunu, 506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun ilgili ve 5434 Sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun ilgili maddelerinde değişiklik yapılmasını öngören yasa tasarısında getirilen değişiklikleri açıklamıştır.

İşilay SAYGIN ka-

dının insan hakları konusunun evrensel bir boyut kazandığı, daha güzel bir dünyada, barış içinde, şimdikinden daha iyi şartlarda yaşamak istiyorsak, kendimizi ve yaptıklarımızı gerektiği gibi tanıtmak arzusundaysak her alanda olduğu gibi kadın konusunda da uluslararası kuruluşlara dahil olup, işbirliği içerisinde çalışmalarımızı sürdürmemiz gerektiğini belirterek konuşmasını tamamlamıştır.

Toplantıda İzmir Türk Kadınlar Birliği Başkanı Şermin Akman da bir konuşma yaparak doğum izinlerindeki mevcut durum ve Devlet Bakanlığının hazırladığı Tasarırı ayrıntılı bir şekilde anlatmıştır.

Türk Kadınlar Birliğinin Ulu Önder Atatürk'ün Cumhuriyetin ilanından hemen sonra 1924 yılında kurduğu, Türkiye'deki en eski ve en büyük kadın derneği olduğunu belirterek sözlerine başlayan Şermin AKMAN, kadın ve aileden sorumlu Devlet Bakanlığı tarafından hazırlanan ve çalışanların doğum izinlerini düzenleyen Yasa Tasarısı ile toplumumuzda cinsiyete dayalı rol belirlemelerinin ortadan kalkacağını, çalışan kadının doğurduğu için cezalandırıl-

ULUSLARARASI KADINLAR BİRLİĞİ

mayacağını, çocuğun doğumundan itibaren 6 ay süre içindeki sorumluluğunun anne, baba ve devlet ya da işveren tarafından eşit şekilde paylaşılmış olacağını belirtti.

AKMAN, ayrıca bu yasa ile çalışanlar arasında var olan işçi-memur ve kadın - erkek yapay ayrımının da kaldırılarak uluslararası platformlarda onaylanmış olan fırsat eşitliği ve muamele eşitliği prensibinin de yerine getirilmiş olacağını belirterek sözlerini tamamlamıştır.

Toplantıda geri kalmış ülkelerde kadınlara

verilen doğum izinlerinin gelişmiş ülkelere göre bariz bir şekilde daha az olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Doğum izinleri Senegal'de doğumdan önce 1 hafta doğumdan sonra 2 hafta, Japonya'da doğumdan önce 1 ay doğumdan sonra 2 ay, Madagaskar'da doğumdan önce 10 gün, doğumdan sonra 10 gün, Amerika'da ise doğumdan önce veya sonra kullanma şansı kişilere bırakılarak 12 hafta olarak kullanılmaktadır.

TASARI NELER GETİRİYOR

MEVCUT DURUM

Halen yürürlükte olan mevzuata göre, 657 sayılı yasaya tabi kadın memurların ücretli doğum izinleri, doğum öncesi 3 hafta, doğum sonrası 6 hafta olup, ücretsiz izin süresi 1 yıldır. 1475 sayılı İş Kanununa göre kadın çalışanın doğum öncesi 6 hafta, doğum sonrası 6 hafta ücretli izni bulunup ücretsiz izin süresi 6 aydır.

Doğum nedeniyle ücretsiz izin alan kadın memurlar süresinde müracaat edip bu sürelerdeki emekli kesenek ve karşılıklarını ödedikleri takdirde ücretsiz izin süresi emeklilik hizmetine sayılmaktadır. Ödemeyenler için bu süre emeklilik hizmetine sayılmaz.

TASARI İLE YAPILAN DÜZENLEME

Kadın işçi ve memur doğum öncesi ve sonrası izinler yönünden eşit hale getirilmiştir. **Ücretli izinler** doğumdan önce 6 ve doğumdan sonra 12 hafta olmak üzere

18 hafta olarak düzenlenmiştir. **Ücretsiz izinler**, 6 ay ile sınırlandırılmıştır. Ayrıca bu izni doğum yapan kadın veya eşinin alabileceği şeklinde yapılan düzenleme ile de ücretsiz izinler ebeveyn iznine dönüştürülmüştür.

Bu Tasarı da 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanununa eklenen bir madde ile ücretsiz doğum izni alan ve bu sürede emekli kesenek ve ve karşılıklarını zamanında ödemiş olan kadın memurlara bir defaya mahsus olmak üzere geriye yönelik borçlanma imkanı getirilmiştir. Tasarının kanunlaşmasından önce doğum izni alıp kesenek ve karşılıklarını ödemeyen ve bu şekilde emekliye ayrılanlar ile ölenlerin yakınları için de aynı imkan sağlanmıştır.

506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 49'ncü maddesinde değişiklik yapılarak iş görmezlik ödeneği bakımından izin süreleri eşitlenmiştir.

AVRUPA KÖRLER BİRLİĞİ GÖRMİYEN VE AZ GÖREN KADIN KOMİSYONU

3. DÖNEM 4. TOPLANTISINI ANKARA'DA YAPTI

Türkiye Körlük Federasyonunun Pekin'de yapılan 4. Kadın Konferansı'nın kararlarına bağlı olarak Devlet Bakanlığının katkılarıyla organize ettiği Avrupa Körlük Birliği Görmeyen ve Az Gören Kadın Komisyonu 3. Dönem 4. Toplantısı 20-22 Kasım tarihleri arasında Ankara'da yapıldı.

44 Avrupa ülkesinin yer aldığı ve Avrupa Körlük Birliği Federasyonunun şemsiyesi altında faaliyet gösteren 16 komisyondan biri olan "Kadın haklarını araştırma ve statüsünü geliştirme komisyonu" toplantıyı dünyadaki deneyimlerin Türkiye'ye aktarılması amacıyla Ankara'da gerçekleştirildi.

1990 yılında kurulan komisyonun 3. Dönem 4. Toplantısına Almanya, Hollanda, Belçika, Norveç, Yunanistan, Türkiye, İtalya, Rusya, Beyaz Rusya, Portekiz, Fransa ve Güney Kıbrıs temsilcileri üye sıfatıyla

katılırken, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti temsilcisi de gözlemci olarak yer aldı.

Devlet Bakanlığına bağlı Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ile Birleşmiş Milletler Kalkınma Programının ortaklaşa yürüttüğü "Kadının Kalkınmaya Katılımını Güçlendirme Ulusal Programı" projesi tarafından destek sağlanan bu toplantıyla Türkiye hakkında dışarıda oluşan önyargılar giderildi. Toplantıya katılan yabancı ülke temsilcileri Türkiye'nin özürülülerine ne kadar büyük önem verdiğinin bu organizasyonla anlaşıldığını belirterek, "Devlet Bakanı Sayın Işıl Saygın'ın bizzat ilgilenmesi Türkiye'nin özürülülere verdiği önemin

AVRUPA KÖRLER BİRLİĞİ

en büyük göstergesidir." dediler.

Devlet Bakanı Sayın Işıl Saygın Avrupa Körler Birliği temsilcileriyle görüşmede yaptığı konuşmada Türkiye'deki özürlü sayısının iyimser bir tahminle altıbuçukmilyon olduğunu, bu sayının yarısını kadınların oluşturduğunu ve kadınların sorunlarının, özürlü olmanın beraberinde getirdiği güçlüklerle bir kat daha arttığını belirtti.

Saygın ayrıca Türkiye'de örgütlenen özürlü kadın oranının sadece %2.5 olduğunu, özürlülerimizin eğitim imkanlarından yararlanmalarının oldukça sınırlı olup, eğitilen özürlü kız oranının %1'in çok altında bulunduğunu ve ayrıca istihdam edilen özürlü kadın oranının istihdam edilen erkekten 5 kat daha düşük olduğunu ifade etti.

55. Hükümetin gerçekleştirdiği atılımlar içerisinde özürlü vatandaşlarımız için getirilen yasal ve kamusal düzenlemeler ve gelişmelere de değinen Sn. Işıl Saygın, 1997 yılı Haziran ayında 571 sayılı KHK ile Özürlüler İdaresi Başkanlığının kurulduğunu, Ocak 1999'da yürürlüğe girecek önemli bir vergi reformunun gerçekleştirildiğini, belirli sayıda işçi çalıştıran işyerlerindeki %2 özürlü çalıştırma zorunluluğunun %3'e, 500 bin lira olan para cezasının 70 milyona çıkarıldığını belirtti.

Toplantıda kısa ve uzun vadede, Türkiye'de görme özürlü kadın hareketinin geliştirilmesi, özürlü kadınların sorunlarının tespit edilmesi ve konu ile ilgili deneyimlerin paylaşılarak çözüm önerilerinin üretilmesi yolunda başarılı adımlar atıldığını ifade ederek sözlerine son verdi.

Işıl SAYGIN'a

Senin derdindir, ailede şiddet,

gençlerde kötü alışkanlık

En belirgin vasfındır, özverili çalışkanlık

Huzur bulur, güven bulur, ısınır sevginle

aileler

Eminim, pek yakında sayende bitecek tüm
gaileler

Perihan TUNÇÖZ

* * *

Türk Kadınına

Atam söylemişti "Çıkar elbet harici ve
dahili

bedhahların"

Sen kararlı olursun elinden alınamaz asla
hakların

Haydi yürü durmaksızın ileri özgürlükle
elele

Birleşsin gücün döndür onu setler yıkan bir
sele

Haydi yürü durmaksızın ileri Atatürk'le
elele

Karanlıklar korksun senden, çağla çağla
özgür

sesle

Geriliği yok et kadın

Haydi koş sen çağdaşığa, Atatürk'çü bir
yürekle

Perihan TUNÇÖZ

KASAKOM PROJE MERKEZİ

DEVLET BAKANI İŞILAY SAYGIN MARDİN KASAKOM PROJE MERKEZİNİN AÇILIŞINI YAPTI

Devlet Bakanı Işıl Saygın KASAKOM'un Mardin'deki Proje Binasını 23 Kasım'da törenle hizmete açtı. 17 sivil toplum örgütünün oluşturduğu KASAKOM'un kadın sağlığı ve kadının statüsünün geliştirilmesi amacıyla hazırladığı proje Türkiye Aile Planlaması Derneği tarafından yürütülmektedir. Alman Teknik İşbirliği tarafından finanse edilen proje kapsamında, kadından kadına bilgilendirme ve eğitimi şeklinde iki uzmanın gözetiminde yapılan saha çalışmalarının amacı, kadınların ildeki sağlık hizmetlerinden yararlanma oranını artırmak ve kadınları hizmet talep eder hale getirmektir.

Saha çalışmalarında 1 Nisan tarihinden bu yana eğitilen 10 toplum gönüllüsü kadın ile 4741 kadına birebir ulaşılmış ve ikinci ziyaretlere başlanmıştır. Toplum gönüllülerinden danışmanlık alan kadınlar üreme sağlığı ve aile planlaması uygulamaları için sağlık ocaklarına sevk edilmektedir. Kadınlara yönelik hukuki danışmanlık konusunda Mardin Barosu, ailevi sorunlar için ise Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü tarafından destek alınmaktadır.

Ayrıca eğitilen iki erkek toplum gönüllüsü ile kahvelerde ve işyerlerindeki erkekler aile sağlığı ve aile planlaması konusunda bilgilendirilmektedir.

Projenin başlangıcında yapılan durum saptaması araştırmasında ulaşılan 4741 kadından yüzde 60.33'ünün sosyal güvenceden yoksun olduğu, yüzde 51'inin ise okur-yazar olmadığı tespit edilmiştir.

Proje merkezinde açılan okuma-yazma kurslarına 40, el sanatları ve giyim kurslarına ise 62 kadın başvurmuş durumdadır. Milli Eğitim Bakanlığı ile Halk Eğitim Merkezinin işbirliğinde gerçekleştirilen hızlandırılmış okuma-yazma kursuna katılan 40 kadın ve genç kıza sertifikaları verilmiş ve ikinci dönem kursları açılmıştır.

Devlet Bakanı Işıl Saygın, kadınlara yönelik geniş bir hizmet yelpazesi sunan merkezin açılışında yaptığı konuşmalarında; Kadın ve Aile Sorumlu Devlet Bakanı olarak gönüllü kuruluşların işbirliğinin öneminden bahsetmiş ve bu konuda yerel yöneticilerin de gerekli desteği vermesinden duyduğu memnuniyeti belirtmiştir.

CUMHURİYET DÖNEMİNDE KIZ TEKNİK ÖĞRETİMİ TARTIŞILDI

Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü ile Kız Teknik Öğretmenler Derneğinin işbirliğinde düzenlenen Cumhuriyet Döneminde Kız Teknik Öğretimin Kadın Eğitimindeki Rolü konulu panel 2 Aralık 1998'de Ankara'da gerçekleştirildi. Türk Dil Kurumu Konferans Salonunda düzenlenen panelden önce açılışı Bakan Işıl Saygın tarafından yapılan sanatsal ürünler sergisinde Anadolu oyları koleksiyonu, Mardin iğne oyları, moda tasarımı, grafik çalışmaları, Kandıra bezi giysileri, Anadolu örgü çorapları, Artvin bebekleri ve el nakışı ile makina nakışı taş bebekler yer aldı.

Kız teknik öğretimi konu alan ve kuruluş yıllarından itibaren gelişimini gözler önüne seren bir fotoğraf sergisi de katılımcıların büyük ilgisini topladı.

Sergiden sonra panele geçildi. Bakan Işıl Saygın açılış konuşmasında ülkemiz kadınlarının Cumhuriyet sayesinde elde ettiği kazanımların önemini vurgulayarak kız teknik öğretim okullarının ülkemizin sosyal ve kültürel kalkınmasındaki katkılarına ek olarak, kadın işgücünü değerlendirmeyi amaçlayan programları ile ekonomik kalkınmada varlığını gösterdiğini, özellikle gezici kadın kursları aracılığıyla taleplere uygun meslek elemanı yetiştirme, iş bulma ve kadınları gelir getirici faaliyetlere yönlendirme amacının daha da önem kazandığını ifade etmiştir.

Paneli Kız Teknik Öğretmenler Derneği Genel Başkanı ve emekli, Kız Teknik Öğ. Gn. Md. Müjgan DERİCİOĞLU yönetmiştir.

Panele konuşmacı olarak Kız Teknik Öğretim emekli Genel Müdürü ve 10. Dönem Ankara Milletvekili Aliye COŞKUN, Kız Teknik Öğretim eski Genel Müdürlerinden Gönül GÖKTEKİN, Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Taciser ONUK ve Milli Eğitim Bakanlığı emekli

Müsteşar Yardımcısı Abdullah Nişancı katılmışlardır. Konuşmacılar Türklerin tarihten gelen bir özelliği olarak kadına verdikleri önemi, Cumhuriyetle birlikte bu dönemin yasalarda eşitlik sağlayarak geliştirildiğini belirterek kız teknik öğretimin geleceğinin; 21. yüzyılın şartları ve ihtiyaçlarına göre yenilenmesine aynı zamanda istihdamla olan ilişkisinin geliştirilmesine bağlı olduğunu ifade etmişlerdir.

Panelde ayrıca kız teknik öğretim mezunlarının Anadolu'nun çeşitli yörelerinde sosyal ve kültürel canlanmayı gerçekleştirdiği ve bu eğitimin kadının birey olma mutluluğuna erişmesindeki rolü üzerinde durularak globalleşen dünyada öncelikle Türk insanının ihtiyaçlarına ve yeni neslin taşıması gereken vasıflara göre bir eğitim sistemi oluşturulmasının önemine değinildi.

T.C. DEVLET BAKANLIĞI
(Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü)
Kız Teknik Öğretmenler Derneği İşbirliğinde

PANEL
CUMHURİYET DÖNEMİNDE KIZ TEKNİK ÖĞRETİMİN KADIN EĞİTİMİNDEKİ ROLÜ

SERĞİ
SANATSAL ÜRÜNLER SERGİSİ
"ANILARIMIZ" FOTOĞRAF SERGİSİ

2 Aralık 1998 ANKARA